

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH OD ZDARZEŃ LOSOWYCH

w tym realizowane w ramach umowy zawartej z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi
w sprawie dopłat udzielanych na podstawie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

KARTA INFORMACYJNA ^{*)}

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH OD ZDARZEŃ LOSOWYCH

Lp.	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 4, § 25, Klauzula szczególna nr 1: § 1
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 5, § 7, § 8, § 9, § 19, § 21, § 24, Klauzula szczególna nr 1: § 2, § 4

^{*)} Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

SPIS TREŚCI

§ 1	Postanowienia ogólne	3
§ 2	Definicje	3
§ 3	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	3
§ 4	Ograniczenia odpowiedzialności Towarzystwa	3
§ 5	Wyłączenia odpowiedzialności	4
§ 6-7	Zawarcie umowy ubezpieczenia	4
§ 8-9	Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	4
§ 10	Suma ubezpieczenia	4
§ 11-14	Składka ubezpieczeniowa	4
§ 15	Dopłata	5
§ 16-17	Obowiązki Towarzystwa	5
§ 18-20	Obowiązki Ubezpieczonego	5
§ 21	Określenie wartości szkody	6
§ 22-23	Określenie wysokości odszkodowania	6
§ 24-25	Wypłata odszkodowania	6
§ 26-28	Rozpatrywanie reklamacji	6
§ 29	Rozwiązywanie sporów	7
§ 30-31	Postanowienia końcowe	7
	Klauzula szczególna nr 1	7

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej „OWU”, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej „Towarzystwem”, zawiera umowy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich – objęte, a także nieobjęte dopłatami do składek za ubezpieczenie, wypłacanymi przez ministra właściwego do spraw rolnictwa w ramach umowy w sprawie dopłat zawartej z Towarzystwem.
2. Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami niebędącymi członkami Towarzystwa.
3. Umowa ubezpieczenia, z wyjątkiem umów ubezpieczenia z dopłatą do składki ubezpieczeniowej, o której mowa w § 15, może być zawarta na cudzy rachunek; w takim przypadku postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego, z wyjątkiem obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym, do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia odmienne lub dodatkowe, inne niż określone w OWU. Wprowadzenie takich postanowień wymaga formy pisemnej, pod rygorem nieważności.
5. Towarzystwo posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Definicje

§ 2

1. Określenia użyte w OWU oznaczają:
 - 1) **dopłata** – część składki ubezpieczeniowej, realizowana ze środków budżetu państwa;
 - 2) **gospodarstwo rolne** – obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, a także obszar takich gruntów, niezależnie od powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna stanowiąca dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o podatku dochodowym od osób prawnych;
 - 3) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony, uprawniony z umowy ubezpieczenia oraz poszukujący ochrony ubezpieczeniowej;
 - 4) **MRiRW** – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
 - 5) **producent rolny** – osobę określoną w ustawie wskazanej w pkt 10;
 - 6) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, według zasad szczegółowo opisanych w § 26;
 - 7) **składka** – całość lub część składki ubezpieczeniowej, uiszczana przez Ubezpieczającego;
 - 8) **Ubezpieczający** – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia i jest zobowiązana do zapłaty składki;

- 9) **Ubezpieczony** – posiadacz zwierząt gospodarskich objętych umową ubezpieczenia;
- 10) **umowa w sprawie dopłat** – umowa zawarta pomiędzy ministrem właściwym do spraw rolnictwa a Towarzystwem na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- 11) **ustawa** – ustawę z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- 12) **zwierzęta gospodarskie** – bydło, konie, owce, kozy, drób lub świnię.

2. Szkody spowodowane przez:

- 1) **huragan** – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
- 2) **powódź** – oznaczają szkody powstałe wskutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących lub stojących,
 - b) zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
 - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich;
- 3) **deszcz nawalny** – oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniach deszczu nawalnego;
- 4) **grad** – oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 5) **piorun** – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia;
- 6) **obsuniecie się ziemi** – oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:
 - a) zapadanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zaważenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,
 - b) usuwanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- 7) **lawinę** – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota;
- 8) **ubój z konieczności** – oznaczają szkody spowodowane w wyniku uboju zarządzanego przez lekarza weterynarii, dokonanego w następstwie zdarzeń losowych, określonych w pkt 1-7.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia na podstawie OWU może być bydło, konie, owce, kozy, drób lub świnię.
2. Zakres ubezpieczenia obejmuje ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsuniecie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności.
3. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia jest zgłoszenie do ubezpieczenia wszystkich zwierząt danego gatunku znajdujących się w gospodarstwie rolnym.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są zwierzęta gospodarskie wskazane w dokumencie ubezpieczenia.
5. Na podstawie Klauzuli szczególnej nr 1 Towarzystwo zawiera dodatkowe umowy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, nie objęte dopłatami, w zakresie określonym w tej klauzuli. Zawarcie dodatkowej umowy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich możliwe jest pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia tych samych zwierząt na podstawie OWU.

Ograniczenia odpowiedzialności Towarzystwa

§ 4

1. W odniesieniu do ubezpieczeń realizowanych z dopłatą, o której mowa w § 15, odszkodowanie za szkody pomniejsza się, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie.
2. Wysokość pomniejszenia, o którym mowa w ust. 1, wskazuje się w umowie ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 5

1. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje i Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego lub osoby pozostające z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - 2) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności;
 - 3) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
 - 4) powstałe wskutek trzęsienia ziemi, działania energii jądrowej, wojny, stanu wyjątkowego, strajku, buntu, rozruchów, rewolucji, manifestacji, blokady dróg, sabotażu, aktów terrorystycznych;
 - 5) powstałe wskutek chorób zwierząt;
 - 6) powstałe w związku ze skonfiskowaniem, zajęciem lub zarekwirowaniem zwierząt przez władze państwowe.
2. Odpowiedzialnością Towarzystwa nie są objęte także koszty poniesione przez Ubezpieczającego związane z:
 - 1) badaniem i leczeniem zwierząt oraz sekcją zwłok zwierzęcia i badaniem poubojowym mięsa;
 - 2) wystawianiem zaświadczeń i opinii przez lekarza weterynarii;
 - 3) kosztami transportu zwierząt, które padły lub zostały przeznaczone na ubój z konieczności.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 6

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego.
2. We wniosku o ubezpieczenie Ubezpieczający zobowiązany jest podać wszystkie zwierzęta gospodarskie danego gatunku będące w posiadaniu Ubezpieczonego.
3. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres do 12 miesięcy.
4. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia polisą.

§ 7

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach.
2. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
3. Jeżeli Ubezpieczający lub jego przedstawiciel podał niezgodnie z prawdą do wiadomości Towarzystwa okoliczności, o których mowa w ust. 1, Towarzystwo wolne jest od odpowiedzialności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa zdarzenia objętego umową ubezpieczenia.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 8

1. Odpowiedzialność Towarzystwa **rozpoczyna się** od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu przez Ubezpieczającego składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli umówiono się, że składka lub jej rata zostanie zapłacona przelewem na wskazane konto – odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w polisie.
3. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający może **odstąpić** od umowy ubezpieczenia w ciągu 30 dni licząc od daty jej zawarcia, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.
4. Odstąpienie lub rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w jakim Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
5. Ubezpieczający może rozwiązać umowę ubezpieczenia z zachowaniem 7-dniowego terminu **wypowiedzenia**, w razie nieudzielenia przez Towarzystwo Ubezpieczającemu informacji przewidzianych przepisami prawa dotyczących umowy ubezpieczenia, o które Ubezpieczający zwrócił się na piśmie.
6. Towarzystwo może rozwiązać umowę ubezpieczenia:
 - 1) z zachowaniem 7-dniowego terminu wypowiedzenia w razie:
 - a) z winy umyślnej podania przez Ubezpieczającego nieprawdziwych okoliczności istotnych dla oceny ryzyka wystąpienia szkody lub jej rozmiaru, o które Towarzystwo

zapytywało we wniosku o ubezpieczenie lub niepoinformowania Towarzystwa o zaistnieniu takich okoliczności w czasie trwania umowy ubezpieczenia,

b) uzasadnionego podejrzenia wyłudzenia lub próby wyłudzenia odszkodowania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli Towarzystwo złożyło w tej sprawie zawiadomienie do organów ścigania;

- 2) ze skutkiem natychmiastowym – jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie; w przypadku braku wypowiedzenia, umowa rozwiązuje się z końcem okresu ubezpieczenia; postanowienia art. 814 § 2 i 3 Kodeksu cywilnego, stosuje się odpowiednio.

§ 9

Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:

- 1) z upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia;
- 3) z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia na skutek wypowiedzenia;
- 4) z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia na skutek wypłaty odszkodowań.

Suma ubezpieczenia

§ 10

1. Górną granicą odpowiedzialności Towarzystwa jest suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
2. Sumy ubezpieczenia, odrębnie dla każdego zwierzęcia gospodarskiego, ustala Ubezpieczający z Towarzystwem w umowie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia każdorazowo ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania.

Składka ubezpieczeniowa

§ 11

1. **Składka ubezpieczeniowa** jest to **należna** Towarzystwu składka z tytułu zawartych umów ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, którą Ubezpieczający pokrywa w całości albo – zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie dopłat – w części (**składka**), a w pozostałej części realizowana jest ze środków budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej, (**dopłata**).
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfę stawek.
3. W indywidualnych przypadkach Towarzystwo może ustalić składkę za ubezpieczenie zwierząt gospodarskich w wysokości innej, niż wynikająca z Taryfy stawek.
4. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od sumy ubezpieczenia oraz zwyżek lub zniżek składki, w szczególności:
 - 1) zniżki za posiadanie w Towarzystwie (w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia zwierząt gospodarskich) umowy ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych;
 - 2) zniżki za jednorazową opłatę składki.

§ 12

1. O ile nie umówiono się inaczej, Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłaty składki lub jej pierwszej raty w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Na wniosek Ubezpieczającego składka może być rozłożona na dwie równe raty, chyba że umówiono się inaczej.
3. W przypadku rozłożenia składki na raty należne odszkodowanie pomniejsza się o pozostałą do zaplaceniu i wymagalną ratę składki.
4. Nieopłacenie przez Ubezpieczającego raty składki w terminie oznaczonym przez Towarzystwo, nie powoduje ustania odpowiedzialności Towarzystwa.

§ 13

1. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zwrot składki nie przysługuje, jeżeli przed wygaśnięciem umowy ubezpieczenia wystąpiła szkoda całkowita lub szkoda powodująca wyczerpanie się sumy ubezpieczenia.

3. Zwrot składki przysługuje w proporcjonalnej wysokości za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej a podstawę naliczenia składki stanowi niewykorzystana kwota sumy ubezpieczenia.

§ 14

1. Dniem zapłaty składki lub jej raty jest dzień:
 - 1) uznania rachunku bankowego Towarzystwa pełną kwotą składki;
 - 2) wpłacenia pełnej kwoty składki w kasie Towarzystwa;
 - 3) wręczenia pełnej kwoty składki pośrednikowi ubezpieczeniowemu odpowiednio umocowanemu przez Towarzystwo.
2. Składkę oblicza się w pełnych złotych, zaokrąglając ją do pełnego złotego od 50 groszy (zaokrąglenie w górę), a poniżej 50 groszy w dół (zaokrąglenie w dół).
3. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.

Dopłata

§ 15

1. Dopłaty przysługują wyłącznie producentowi rolnemu, który:
 - 1) nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej oraz nie ciąży na nim obowiązek zwrotu pomocy publicznej na podstawie przepisów, do których odwołuje się ustawa w art. 4 ust. 2a, i
 - 2) zawarł umowę ubezpieczenia.
2. Z tytułu ubezpieczenia zwierząt gospodarskich przysługują dopłaty do składki ubezpieczeniowej w wysokości i na zasadach określonych w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Dopłaty przysługują producentowi rolnemu do momentu wyczerpania, w danym roku, limitu dopłat, którego wysokość dla Towarzystwa jest określona w umowie z MRiRW w sprawie dopłat.
4. Dopłaty przysługują do umów ubezpieczenia, w których sumy ubezpieczenia nie przekraczają wysokości wskazanych w rozporządzeniu MRiRW w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, obowiązującym w roku zawierania umowy ubezpieczenia.
5. W dokumencie ubezpieczenia wskazuje się program pomocowy, w ramach którego przyznawana jest dopłata.
6. Dopłatę oblicza się w pełnych złotych, przy czym dopłatę zaokrągla się do pełnego złotego od 50 groszy (zaokrąglenie w górę), a poniżej 50 groszy w dół (zaokrąglenie w dół).
7. W przypadku zakwestionowania przez MRiRW zasadności dopłaty z powodu złożenia przez producenta rolnego nieprawdziwych oświadczeń niezbędnych do jej otrzymania, producent rolny będzie zobowiązany do zwrotu Towarzystwu kwoty tej dopłaty, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, które Towarzystwo będzie zobowiązane przekazać do MRiRW.
8. W przypadku, gdy Towarzystwo będzie zobowiązane do zwrotu MRiRW dopłaty na skutek uzyskania jej przez producenta rolnego nienależnie lub w nadmiernej wysokości, producent rolny będzie zobowiązany do zapłaty Towarzystwu odsetek, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, które Towarzystwo będzie zobowiązane przekazać do MRiRW wraz ze zwracaną dopłatą.

Obowiązki Towarzystwa

§ 16

1. Na żądanie Ubezpieczonego, jeżeli nie jest on Ubezpieczającym, Towarzystwo obowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
2. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, pisemnie lub w inny sposób, na który ta osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości odszkodowania.

§ 17

Jeżeli w terminie, określonym w § 24 ust. 2, Towarzystwo nie może wypłacić odszkodowania, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Obowiązki Ubezpieczonego

§ 18

Ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) przestrzegać podstawowych zasad pielęgnacji ubezpieczonych zwierząt oraz zapobiegać powstawaniu szkód;
- 2) umożliwić Towarzystwu w każdym czasie w okresie ubezpieczenia oględziny ubezpieczonych zwierząt oraz pomieszczeń w których zwierzęta przebywają oraz udostępnić prowadzoną dokumentację ewidencyjną zwierząt.

§ 19

1. W razie zajścia zdarzenia losowego, którego następstwem jest lub może być szkoda powodująca odpowiedzialność Towarzystwa, Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 2) zabezpieczyć przedmiot ubezpieczenia przed dalszą szkodą oraz powiadomić odpowiednie służby ratownicze;
 - 3) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym dostarczyć wszelkich dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej wartości i wysokości odszkodowania.
2. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczonego któregokolwiek z obowiązków, określonych w ust. 1 lub w § 18, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie rozmiaru szkody, a także na ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa, okoliczności lub rozmiaru szkody, sprawcy szkody lub dochodzenie praw regresowych.
3. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie wykonał obowiązków, określonych w ust. 1 pkt 1, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 20

W razie zaistnienia szkody Ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) ułatwić Towarzystwu wykonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności, rozmiaru szkody i jej przyczyny oraz udzielić żądanych wyjaśnień;
- 2) jeżeli zwierzę padło:
 - a) zawiadomić o tym niezwłocznie lekarza weterynarii w celu określenia przez niego przyczyny padnięcia,
 - b) natychmiast, lecz nie później niż w ciągu 20 godzin od padnięcia, powiadomić Towarzystwo o padnięciu zwierzęcia, chyba że wskazany termin wypadu w dniu ustawowo wolnym od pracy, wówczas powiadomienie Towarzystwa winno nastąpić do godziny 12.00 pierwszego dnia roboczego następującego po wymaganym terminie,
 - c) nie naruszać zwłok zwierzęcia do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że naruszenia zwłok dokonał lekarz weterynarii lub naruszenie zwłok nastąpiło w związku z obowiązującymi przepisami sanitarnymi; Towarzystwo nie może powoływać się na te postanowienia, jeżeli nie dokonało oględzin pozostałości w ciągu 20 godzin od otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - d) nie później niż w ciągu 7 dni od dnia padnięcia zwierzęcia dostarczyć do Towarzystwa zgłoszenie szkody wraz z opinią lekarza weterynarii o przyczynie padnięcia zwierzęcia; jeżeli zwierzę padło nagle na skutek zdarzenia nie pozostawiającego śladów jednoznacznie wskazujących na przyczynę padnięcia, Ubezpieczający zobowiązany jest do przedstawienia opinii lekarza weterynarii o wynikach przeprowadzonej sekcji zwłok, wskazującej przyczynę padnięcia zwierzęcia;
- 3) w przypadku uboju z konieczności – niezwłocznie, lecz nie później niż następnego dnia po zarządzeniu przez lekarza weterynarii przeprowadzenia uboju z konieczności, powiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody oraz dostarczyć do Towarzystwa nie później niż w terminie 7 dni od daty uboju z konieczności:
 - a) zgłoszenie szkody,

- b) opinię lekarza weterynarii, w której stwierdza potrzebę przeprowadzenia uboju z konieczności, ze wskazaniem jego przyczyny,
- c) opinię odpowiednio lekarza weterynarii lub urzędowego lekarza weterynarii przeprowadzającego badania przedubojowe zwierzęcia i poubojowe tusz i narządów wewnętrznych oraz wydającego ocenę mięsa,
- d) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę.

Określenie wartości szkody

§ 21

1. W przypadku padnięcia zwierzęcia lub skierowania go na ubój z konieczności za rozmiar szkody przyjmuje się:
 - 1) w ubezpieczeniu zwierząt użytkowych i hodowlanych – wartość rynkową zwierzęcia bezpośrednio przed padnięciem, ustaloną na podstawie dokumentacji ubezpieczeniowej lub określoną przez przedstawiciela Towarzystwa;
 - 2) w ubezpieczeniu drobiu oraz zwierząt przeznaczonych na opas lub na tucź lub do odnowienia stada – wartość zwierzęcia ustaloną na podstawie wagi oraz przeciętnej ceny 1 kg żywca stosowanej przez jednostki prowadzące skup na danym terenie w dniu szkody.
2. Przy ustalaniu wartości rynkowej uwzględnia się wiek, stan umięśnienia oraz przeciętne ceny rynkowe zwierząt na danym terenie.
3. Od wysokości szkody odlicza się pozostałości po szkodzie, jeżeli mięso zostało uznane za zdatne do spożycia.
4. Za wartość pozostałości po szkodzie uważa się kwotę uzyskaną za zwierzę lub tuszę zwierzęcą i skórę.
5. Towarzystwo zastrzega sobie prawo do:
 - 1) weryfikacji dokumentów, o których mowa w § 20 pkt 3 lit. d.;
 - 2) ustalenia wartości pozostałości po szkodzie na podstawie wartości rynkowych, w przypadku negatywnej weryfikacji dokumentów, o której mowa w pkt. 1.

Określenie wysokości odszkodowania

§ 22

Odszkodowanie wypłacone przez Towarzystwo z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższe od poniesionej szkody.

§ 23

1. Towarzystwo ustala odszkodowanie w wysokości równej rozmiarowi szkody, jednak w kwocie nie wyższej niż suma ubezpieczenia będąca w posiadaniu Ubezpieczonego, odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje liczba ubezpieczonych zwierząt do ich liczby rzeczywistej, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Jeżeli ubezpieczeniem objęta jest tylko część zwierząt danego gatunku będąca w posiadaniu Ubezpieczonego, odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje liczba ubezpieczonych zwierząt do ich liczby rzeczywistej, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Postanowień ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy we wniosku o ubezpieczenie wskazano numery identyfikujące ubezpieczone zwierzęta w sposób niebudzący wątpliwości.

Wypłata odszkodowania

§ 24

1. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o szkodzie.
3. W przypadku, gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 2, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. W terminie, o którym mowa w ust. 2, Towarzystwo zawiadamia na piśmie o przyczynach niemożności zaspokojenia roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.
4. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości szkody w granicach sumy ubezpieczenia, w ramach

każdego z ubezpieczeń, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.

§ 25

Towarzystwo zwraca Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty wynikłe z zastosowania dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 26

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi i spadkobiercy Klienta posiadającemu interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności lub spełnieniu świadczenia z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
 - 1) na piśmie w postaci papierowej:
 - a) osobiście w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl w zakładce Kontakt w sekcji „znajdź na mapie”] lub u agenta Towarzystwa, lub w Centrali Towarzystwa, (ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa), albo
 - b) wysłana przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, albo nadana w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej – na adresy jednostek wskazanych w lit. a) powyżej, albo
 - 2) na piśmie w postaci elektronicznej:
 - a) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej:
 - i. reklamację dotyczącą szkód należy przysyłać na adres sls@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer szkody,
 - ii. reklamację dotyczącą dystrybucji ubezpieczeń i obsługi zawartych umów ubezpieczenia należy przysyłać na adres polisa@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer polisy,
 - iii. reklamację dotyczącą windykacji należności lub regresu należy przysyłać na adres windykacja.reklamacje@tuw.pl – w temacie wiadomości należy wpisać numer sprawy,
 - iv. reklamację dotyczącą kwestii nieużytych powyżej należy przysyłać na adres skargi@tuw.pl.
 - b) wysłana na adres do doręczeń elektronicznych Towarzystwa wpisany do bazy adresów elektronicznych, zgodnie z ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczaniach elektronicznych, tj. na adres **AE:PL-13946-64818-BTVAU-33**, albo
 - 3) ustnie:
 - a) telefonicznie na numer telefonu Towarzystwa **+48 22 545 39 50**, albo
 - b) osobiście do protokołu podczas wizyty w terenowej jednostce Towarzystwa [wykaz tych jednostek jest dostępny na stronie internetowej: www.tuw.pl, w zakładce Kontakt, w sekcji „znajdź na mapie”].

§ 27

1. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
2. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 1, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Skarżącemu informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
3. Odpowiedź na reklamację osoby fizycznej sporządzana jest na piśmie i przesyłana osobie ją składającej w poniższy sposób:
 - 1) w postaci elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta na piśmie w postaci elektronicznej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci papierowej;

- 2) w postaci papierowej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta na piśmie w postaci papierowej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci elektronicznej;
- 3) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem Klienta – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta ustnie.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt. 1 odpowiedź jest udzielana:
 - 1) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, za pomocą którego Klient złożył reklamację, albo innego wskazanego przez Klienta środka komunikacji elektronicznej – w przypadku, gdy reklamacja została złożona przez Klienta z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej;
 - 2) na adres Klienta do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy – w przypadku, gdy reklamacja została wysłana przez Klienta na adres do doręczeń elektronicznych.
5. Odpowiedź na reklamację złożoną przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej przekazuje się Klientowi w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, tj. m.in. pocztą elektroniczną.
6. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.

§ 28

W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.

Rozwiązywanie sporów

§ 29

1. Towarzystwo przewiduje możliwość oraz wyraża wolę pozasądowego rozwiązywania sporów.
2. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje dotyczące tego postępowania zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
3. Rozstrzygnięcie sporu pomiędzy Towarzystwem a Klientem będącym uczestnikiem rynku finansowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym – może być poddane postępowaniu przed sądem polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego. Szczegółowe informacje dotyczące tego postępowania zamieszczone zostały na stronie internetowej KNF https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/sad_polubowny przy_KNF.
4. Klientom przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do sądu powszechnego. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Postanowienia końcowe

§ 30

1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy powinny być dokonywane na piśmie i doręczane za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczający zmienił adres i nie zawiadomił o tym fakcie Towarzystwa, pismo skierowane pod ostatni adres wywiera skutki prawne od chwili, w której doszłoby do niego, gdyby nie zmienił adresu. Za dzień ten uważa się datę powtórnego awiza.

§ 31

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisy dotyczące działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego oraz przedmiotu umowy ubezpieczenia.

* * * * *

Klauzula szczególna nr 1 Dodatkowe ubezpieczenie zwierząt gospodarskich

§ 1

1. Na podstawie niniejszej Klauzuli oraz pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od zdarzeń losowych, zwanych dalej „OWU”, Towarzystwo obejmuje dodatkową ochroną ubezpieczeniową **bydło, konie, owce, kozy oraz świnię**. Ochrona obejmuje **ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez ogień, eksplozję, porażenie prądem elektrycznym, falę ponaddzwiękową, katastrofę budowlaną, silny wiatr, uderzenie pojazdu, upadek drzew i masztów, upadek statku powietrznego oraz zalanie**.
2. Umowy ubezpieczenia zawarte na podstawie niniejszej Klauzuli nie są objęte dopłatami, o których mowa w § 1 ust. 1 OWU.
3. Przez ryzyka wchodzące w zakres **dodatkowej ochrony ubezpieczeniowej**, wymienione w ust. 1, rozumie się:
 - 1) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
 - 2) **eksplozja** – gwałtowną zmianę stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdzieleniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
 - 3) **porażenie prądem elektrycznym** – działanie prądu elektrycznego na organizm zwierzęcia;
 - 4) **fala ponaddzwiękowa** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dźwięku;
 - 5) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, w wyniku nagłej samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity; przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych, a także awaria instalacji;
 - 6) **silny wiatr** – działanie wiatru o sile powodującej zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia stwierdzono jego działanie; ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa szkód spowodowanych przez uderzenie części budynków, drzew i ich części lub inne przedmioty powalone lub unoszone przez silny wiatr;
 - 7) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego, jego części lub przewożonego w nim ładunku;
 - 8) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się w całości lub upadek oderwanych części na ubezpieczone mienie: drzew, masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli, jeżeli na Ubezpieczonym lub osobach pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym nie spoczywał obowiązek ich konserwacji;
 - 9) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku;
 - 10) **zalanie** – zalanie wodą lub inną cieczą wskutek:
 - a) awarii instalacji, tj. nagłego, niespodziewanego, niezależnego od woli Ubezpieczonego, samoistnego

pęknięcia lub rozszczelnienia instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania,

- b) awarii urządzeń typu pralki, wirówki, zmywarki, piecyki łazienkowe, bojler,
 - c) cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji wodociągowej lub kanalizacyjnej,
 - d) samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowej lub zraszaczowej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, testowania prawidłowości działania, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,
 - e) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w czasie przerwy w dostawie wody,
 - f) pęknięcia, stłuczenia lub samoistnego rozszczelnienia się akwarium lub uszkodzenia jego osprzętu,
 - g) opadów atmosferycznych i szybko topniejących mas śniegu lub lodu w następstwie gwałtownej zmiany temperatury, oraz zalanie wodą lub inną cieczą pochodzącą spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie.
4. Oprócz wyłączeń, o których mowa w § 5 OWU, zakres ubezpieczenia nie obejmuje i Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe:
- 1) wyrządzone przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym w stanie po spożyciu alkoholu, będące w stanie nietrzeźwości, po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody;
 - 2) górnicze w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego;
 - 3) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
 - 4) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działającego, w tym korozji, rdzy, erozji, pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, pleśni, porostów, grzybów i insektów, a także wirusów i bakterii;
 - 5) w zwierzętach utrzymywanych w warunkach niezapewniających dobrostanu;
 - 6) powstałe wskutek przedostania się opadów atmosferycznych (deszczu, gradu, śniegu lub lodu) przez dach lub ściany lub zawalenie się dachu, które powstało w następstwie złego stanu technicznego, braku konserwacji lub wadliwej konserwacji dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów ubezpieczonego budynku lub budowli, jeżeli utrzymywanie w dobrym stanie technicznym lub konserwacja tych instalacji, urządzeń i elementów należała do obowiązków Ubezpieczonego;
 - 7) powstałe wskutek przedostania się deszczu, gradu, śniegu lub lodu przez niezamknięte, niedomknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory;
 - 8) powstałe wskutek nawilgacania, przemarzania lub zamarzania ścian lub innych elementów budynków/budowli;
 - 9) powstałe wskutek zamarznięcia instalacji wewnętrznych znajdujących się w nieogrzewanym budynku, jeżeli Ubezpieczony nie zapewnił w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń/budynku;
 - 10) powstałe wskutek cofnięcia się ścieków, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych w instalacji kanalizacyjnej, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania zaworów;
 - 11) w postaci zaginięcia zwierząt, w tym podczas akcji ratowniczej;
 - 12) powstałe wskutek naturalnego osiadania budynków lub budowli;
 - 13) powstałe wskutek drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn.

§ 2

1. W dodatkowej umowie ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, o której mowa w § 1, wprowadza się udział własny Ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 20% ustalonego odszkodowania.
2. Za zgodą Towarzystwa, Ubezpieczający może znieść, w części lub w całości udział własny, o którym mowa w ust. 1, po opłaceniu dodatkowej składki.
3. Z ustalonego odszkodowania potrąca się udział własny, określony w ust. 1, o ile nie został on zniesiony.

§ 3

Z tytułu objęcia zwierząt gospodarskich dodatkową umową ubezpieczenia, na zasadach określonych w § 1, Ubezpieczający zobowiązany jest do uiszczenia dodatkowej składki ubezpieczeniowej, określonej w umowie ubezpieczenia.

§ 4

Oprócz obowiązków, określonych w § 18 OWU, Ubezpieczony zobowiązany jest do:

- 1) podejmowania działań mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody,
- 2) użytkowania i utrzymania obiektów budowlanych, w których przebywają ubezpieczone zwierzęta, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w tym poddawaniu okresowym kontrolom technicznym przez osoby uprawnione, o ile taki obowiązek spoczywa na Ubezpieczonym:
 - a) przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) co najmniej raz w roku,
 - b) instalacji gazowych co najmniej raz w roku,
 - c) instalacji elektrycznej co najmniej raz na 5 lat;
- 3) stosowania się do zaleceń straży pożarnej, o ile takie zostały wydane;
- 4) eksploatacji urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją obsługi;
- 5) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego Towarzystwo zobowiązało pisemnie Ubezpieczonego; za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.

§ 5

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia oraz Klauzuli szczególnej nr 1 zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUV „TUV” nr 262/26 z dnia 15 września 2026 roku i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa Zarządu TUV „TUV” nr 87/26 z dnia 6 października 2026 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia oraz Klauzula szczególna nr 1 mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zwierząt gospodarskich zawieranych od dnia 9 października 2026 roku.